

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Иван Методиев Петров на дисертационния труд на Илко Петров Дренков на тема: „Македонският въпрос в българо-британските отношения 1919 – 1941 г.” за присъждане на образователна и научна степен „Доктор”.

1. Данни за дисертанта

Илко Петров Дренков е роден на 21.04.1972 г. в град Сандански, област Благоевград. Завършва Езикова гимназия „Акад. Людмил Стоянов”, Благоевград. През 1996 г. завършва ЮЗУ „Неофит Рилски”, специалност „История”.

2. Данни за докторантурата

Илко Дренков е зачислен като докторант в редовна форма на обучение, професионално направление 2.2. История и Археология, научна област Хуманитарни науки, научна специалност 05.03.04. Нова и най-нова обща история, съгласно Заповед на Ректора № 360 от 06.03.2009 г. Обучаващата катедра е „История”. Разработеният дисертационен труд е на тема: „Македонският въпрос в българо-британските отношения 1919-1941 г.”.

След проведено вътрешно изслушване на Катедрено заседание на 30.05.2012 г. и заседание на Факултетния съвет от 08.06.2012 г. докторантът е отчислен с право на публична защита. Със Заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски” № 1490 от 22.06.2012 г. е открита процедура за защита на дисертационния труд. При реализирането на дисертацията няма допуснати нарушения.

3. Данни за дисертацията и автореферата

Липсата на цялостно и задълбочено изследване на Македонския въпрос в българо-британските отношения между двете световни войни определя приносния характер на предложения от Илко Дренков дисертационен труд. Дисертацията включва увод, четири глави, заключение, списък на използваните източници и литература. Общият ѝ обем е 280 страници.

В **увода** са посочени мотивите за избора на темата, нейната актуалност, определени са обектът и предметът, очертани са хронологичните рамки на изследването, конкретизирани са целите и задачите. Освен това са уточнени характеристиките на използваните архивни документи от фондовете на ЦДА – София и Националния архив на Великобритания. Прави впечатление доброто познаване на англоезичната историография по разглежданата проблематика, като е направен подробен хронологичен обзор на литературата по въпроса.

Първа глава „Македонският въпрос на Парижката мирна конференция 1919 г.” е посветена на мирния договор с България, като се акцентира на британската политика по Македонския въпрос на конференцията. Наблегнато е на променливата

британска политика по този въпрос под влияние на Франция. Разгледани са и усилията на България за търсене на по-добър мир. Отделено е място за дейността на ВМРО и македонската емиграция за спечелване на общественото мнение в Европа в подкрепа на националните стремежи на македонските българи. Тази глава представлява едно въведение към същността на дисертационния труд.

Втора глава „Налагане на новото статукво (1920 – 1925)” разглежда Македонския въпрос в българо-британските отношения по времето на Александър Стамболийски и Александър Цанков. В този период проличава най-ясно класическата британска политика за запазване на мира и статуквото на Балканите. Цитираната глава разглежда много подробно българо-британските отношения в период, когато България като победена страна в Световната война излиза постепенно от политическата изолация. Основните акценти в тази глава са: дейността на ВМРО, положението в Македония, борбата срещу ограниченията на Ньойския договор, посещението на Стамболийски в Лондон, борбата на България за излаз на Бяло море и позицията на Великобритания, бежанският въпрос в България, отношенията между България и Сърбия, ролята на Италия на Балканите, дейността на българската дипломация във Великобритания, опитите на Русия да установи контрол над националноосвободителните движения на Балканите, малцинствените проблеми в отношенията между балканските държави, Петричкият инцидент.

Трета глава „Македонският въпрос при управлението на Демократическия сговор и Народния блок (1926 – 1934)” обхваща време, в което Македонският въпрос достига своята кулминация в българо-британските отношения, благодарение на активната външна политика на второто лейбъристко правителство и дейността на британския пълномощен министър в София. Основните акценти в тази глава са: политиката на българското правителство спрямо ВМРО, бежанският заем и неговата роля в живота на България, дейността на македонската парламентарна група в българското народно събрание, българо-сръбските отношения, отношението на британската дипломация към ВМРО, ролята на Италия в македонското освободително движение.

Четвърта глава е озаглавена „Ревизионистични надежди (1934 – 1941)”. В нея са разгледани промените по Македонския въпрос в британската външна политика в навечерието и в началото на Втората световна война. Основните акценти в нея са: политиката на британската дипломация на Балканите след 19.5.1934 г., опитите за ревизия на Ньойския договор, стремежът на Великобритания да запази позициите си на Балканите, Македонският въпрос след избухването на Втората световна война, причините за провала на британската политика на Балканите

В **заклучението** са посочени основните приноси на труда, както и изводите от отделните етапи на разглеждания период.

Авторефератът на дисертацията точно и стегнато резюмира съдържанието на научния труд, като обемът му съответства на изискванията на жанра.

4. Научни приноси

1. Настоящият труд е първото цялостно изследване на проблема за междувоенния период в отношенията между Великобритания и България.
2. Илко Дренков изследва еволюцията в отношението на българските правителства към ВМРО.
3. Анализирана е политиката на Великобритания по Македонския въпрос и отражението на тази политика в българо-британските отношения в междувоенния период
4. В научно обръщение е въведен огромен по обем документален материал от Британския национален архив, непубликуван досега.
5. Разгледани са действията на ВМРО в търсене на подкрепа сред големите държави в Европа, за осъществяването на основната ѝ цел - идеята за автономия на Македония, както и отношението на големите европейски сили към Организацията.
6. Показано е значението на Македонския въпрос в политическия живот на Югоизточна Европа и ролята на британската политика за регулиране на междудържавните отношения на Балканите.

5. Публикации

Авторът има 3 публикации по темата на дисертацията. Те са използвани в дисертационния текст.

6. Заключение

Всичко казано дотук ми дава основание да твърдя, че Илко Дренков притежава умения и качества да се занимава с научна работа. Препоръчвам на членовете на научното жури да присъдят на Илко Петров Дренков образователната и научна степен „Доктор” и с пълна убеденост ще гласувам за това.

17.08.2012 г.

Изготвил становище

Благоевград

Доц. д-р Иван Петров